నిజానిజాలు

ఆర్. ఎం. చిదంబరం

రంగురంగుల ప్రింటెడ్ వాయిల్ చీరలు కుప్పగా సరస్వతి ముందుపడి వున్నాయి. రకరకాల పువ్వుల డిజైన్లు- బార్డర్లు-కళ్ళు చికట్లు కమ్ముతున్నట్టనిపించింది. ఆమెకు ఏ చీర యెంచుకోవాలో తెలియటంలేదు. లేత ఆకుపచ్చ బాగుందనుకుంటే గులాబీరంగునయమేమోననిపించింది. ఆఖరుకు చీరలు చూపిస్తున్న తనిక్కూడా విసుగెత్తింది. ఆవిడ కొనేదేమో ఒక చీర- అందుకని ఎంతకాలం వృధా చేస్తోంది! ఎటూ నిర్ణయించలేక తలెత్తి వీధివైపు ఓ మాటు ఆలోచనా పూరిత దృక్కులతో చూసింది.

చప్పుడు లేకుండా మూడిపరుపుమీద నడుస్తున్నట్టు ఓ కారు వచ్చి 'సిల్కు ఎంపోరియం'కి ఎదురుగా ఆగింది. ఓ అమ్మాయి నేలమీద అడుగుపెట్టింది. మొహం అటు తిరిగి వుండటం వలన ఆమె 'అందచందాల్ని' కొలిచే అవకాశం సరస్వతికి కలగలేదు. ఆమెను నఖశిఖ పర్యంతం ఓమాటు చూసింది. కాళ్ళకు ఖరీదైన ఎర్రటి స్లిప్పర్లు, లేత నీలి రంగుచీర వింతగా ప్రకాశించింది. ఓ చేతికి బ్రాస్‌లెట్, మరో చేతికి చిన్న రిస్‌వాచ్- వూసలహాండ్‌బాగ్. అజంతా శిల్పంలో మాదిరిగా తలకట్టు-మెడ వెనకపడి చదరపు టంగుళాల వెడల్పున డైమండ్‌కట్ - అందులోంచి శరీరచ్ఛాయ దర్శనమిస్తోంది. చెవుల కున్న రవ్వల దుద్దులు సూర్యరశ్మితో దోబూచులాడుతున్నాయి. ఆమె డ్రైవరుతో ఏదో మాట్లాడుతోంది కాని మొహం యిటు తిప్పలేదు. సరస్వతికి విసుగెత్తి చీరల సెలక్షన్‌లో పడింది.

ఓ నిమిషం గడిచింది-అంతే-

సరస్వతి భుజంమీద బరువుగా ఓ చెయ్యి పడటంతో వంటిమీద మంచుగడ్డలవర్షం కురిసినట్టులిక్కిపడి వెనక్కి తిరిగింది. ఆశ్చర్యంతో కనురెప్పలు పైకీ క్రిందికీ కదిలాయి, ఆ అమ్మాయిని గుర్తుపట్టినట్టు క్రమంగా చిరునవ్వు జారటానికి ఓ నిమిషం పట్టింది.

'అప్పుడే మర్చిపోయావులే సరస్వతీ?' అనడిగింది.

'బాగానే వుంది. హఠాత్తుగా ఆకాశం మీదనుంచి వూడిపడ్డట్టు ప్రత్యక్షమై ఆశ్చర్యపరిచావు కనక పలకరించలేకపోయాను - అయినా ఎంతకాలానికి కనిపించావు మాలతీ?' అంటూ నవ్వటానికి యత్నించింది కాని బంధించుకుపోయిన పెదవులు విడివడలేదు.

'సిల్కు ఎంపోరియం' యజమాని గబగబావచ్చి 'నమస్కారం మాలతిగారూ! ఏమిటిలా వచ్చారు?' అనడిగాడు.

'అదేమిటండి! మొన్న కాశ్మీర్ సిల్కు చీరలు ఏవో వచ్చాయి - పంపిస్తానన్నారు - తరవాత కబురేలేదు. అదేదో కనుక్కుందామని వచ్చాను' మాలతి కళ్ళు మాత్రం వాయిల్ చీరలమీదే వున్నాయి.

'చంపారు' అని అనుకున్నట్టు అందలేదు. 'మొన్న అయ్యగారితో చెప్పాను. రామాచారి చీరలని, కొత్తరకం వచ్చాయి. పంపిస్తాను.'

'అలాగే!...అది సరేకాని క్రిందటి కనివారం కొన్న చీరల తాలూకుబిల్లు అయిదు వందలూ పంపలేదే!'

సమాధానం యివ్వకుండా మేనేజరు నవ్వేసి వెళ్ళిపోయాడు.

'అయితే సరస్వతీ! నువ్వు యీ వూళ్లో వుంటున్నట్టు నాకు తెలియదు సుమా!'

'నాకూ అంతే! అయినా ఇంత పెద్ద పట్నంలో స్నేహితులజాడలు తెలుసుకోటం కూడా అంత సులభంకాదు.'

'పోనీలే! ఇప్పుడు కలుసుకున్నాంగా - నీ ఎడ్రసు చెప్పు - రాసుకుంటాను. ఇదీ మా ఎడ్రసు-' అంటూ విజిటింగ్ కార్డు యిచ్చి ఆమె ఎడ్రసు పాకెట్ డైరీలో రాసుకుంది

'నువ్వేమీ అనుకోకు- నాకీమధ్య వంట్లో బాగుండటంలేదు. అందుచేత డాక్టరుదగ్గరకు వెళ్ళాలి. ఆయన అయిదుదాటితే ఇంటిదగ్గర వుండడు. నువ్వుమాత్రం మాయింటికి తప్పకుండా రావాలి. నీకోసం ఎదురు చూస్తుంటాను.'

మాలతి 'బ్లూప్లిమత్'లో తేలుతూ కదలిపోయింది.

సరస్వతి పధ్నాలుగు రూపాయలిచ్చి లేత పసుపురంగుచీర తీసుకుని తిరుగుముఖం పట్టింది.

ఇంటిదగ్గర్నుంచి బయలుదేరినప్పుడు మనసులో ఎలాంటి ఆందోళనలూ లేవు. తిరిగి వెళ్ళేటప్పుడు ఘర్షణ ప్రారంభమైంది. హృదయాకాశంలో నీలిరంగు మబ్బులు చెదరిపోయాయి. ఉరుములు- మెరపులు - అందులో పాత సంఘటనలు - మాలతిని కలుసుకోటం ఆమెకిప్పటికీ కలగావుంది.

మాలతి, సరస్వతి ఇరుగుపొరుగువాళ్ళు సమవయస్కులు కావడం మూలాన అభిరుచులుకూడా సమాంతరస్థాయిలో వుండేవి. వారి మనస్తత్వాలు ఎలావున్నా తల్లిదండ్రుల దృక్పథాలు వేరుగావుండేవి. సరస్వతి కుటుంబం సనాతన ధర్మాలను ఆచరించేది. కట్టుబాట్లతో సంతానాన్ని పెంచారు.

పువ్వు వికసించటం ప్రారంభించగానే పిత్రుస్వారంతో చదువుకు స్వస్తిచెప్పించి 'ఒకడి' చేతిలో పెట్టి తమ బాధ్యత వదల్చుకున్నారు. ఆనాటి మనోవేదన!

స్కూలు ఫైనలు పూర్తికాగానే మాలతి కాలేజీలోచేరి ఇంటర్ చదివింది. కాలేజీకన్యయిన మాలతిని తోటివిద్యార్థి ప్రేమించి తల్లిదండ్రుల సమ్మతిమీద పెళ్లిచేసుకున్నాడు.

అతను శ్రీమంతుడు. సరస్వతి పెళ్ళి సమాన అంతస్థులోవున్న శివరావుతో జరిగింది. ఆమె భర్తను పురోహితులు వింతకంఠంతో విచిత్రభాషలో ఆశీర్వదించలేదు. వాళ్ళచేతని వేవో చెప్పించలేదు. కాని వాళ్ళకేమిటి లోటుకి ఆమెభర్త రెవెన్యూడిపార్టుమెంటులో ఏవో ఆఫీసరుగా వున్నాడు.

అయిదువందలు చీరల తాలూకుబిల్లుకి ఎంతనిర్లక్ష్యంగా మాట్లాడింది!

★ నిజానిజాలు ★

సంఘర్షణ చేసుకూనే వుంది. తనకంటె వున్నతస్థితిలోవున్న వ్యక్తిని చూసినప్పుడు కాని ఏమనిషికీ తన స్థితిగతులు అర్థంకావు. సరస్వతి మనసింకా పక్వానికి రాలేదు. అంతస్తుల్ని విడమర్చి అర్థం చేసుకునే శక్తి లేదు. ఇల్లుచేరుకునేసరికి గడియారం అయిదు కొట్టింది. మరో అరగంటకు శివరావు వచ్చేస్తాడు.

వీధిలో ఆడుకుంటున్న రామం ముహం వికసించింది. గంటసేపు అమ్మ కనిపించలేదు. తనకూ, అమ్మకూ మధ్య ఎవడో ఇనుపతెర సృష్టిస్తున్నారని అతడి భ్రమ - పరుగెత్తుకు వెళ్ళి కాళ్ళనికావలించుకున్నాడు. పక్కకు నెట్టేసింది.

శివరావు వచ్చాడు.

అతను వేసుకున్న పథకం వేరు. సరస్వతి కొత్తచీర కట్టుకుని, సింగారించుకుని, చిరునవ్వులు వెదజల్లుతూ గృహలక్ష్మిలా ఎదురుచూస్తూంటుంది. రామాన్ని తీసుకుని సతీసమేతంగా కొత్తసినిమాకు వెడదామని.

కాని ఆశాభంగం బుసకొట్టింది. వంటింటోకి వెళ్ళాడు. పొయ్యి వూదుతోంది. కట్టెలు మండటం లేదు. అతనికేసి తలెత్తి చూసి మళ్ళీ తనపనిలో నిమగ్నురాలైంది. కొన్ని గంటల కాలవ్యవధిలో ఆమె ఇంతగా ఎందుకు మారిందో అతనికి అర్థం కాలేదు. అతను సరస్వతిని ఏమీ ప్రశ్నించలేదు. టేబిలు మీదున్న కొత్తచీర ఏదో తెలుసుకున్నట్టు రెపరెపలాడింది.

ఆరాత్రి భోజనాలదగర—

రామం మారాం చేయకుండా బుద్ధిగా ఎప్పుడూ అన్నం తినడు. తిరుగుబాటు చేయటానికి ఏదో కారణం కనిపిస్తూనే వుంటుంది. నెయ్యి కావాలంటూ ఏడుపు మొదలుపెట్టాడు. 'వెధవా! రెండుపూటలూ నెయ్యివేసుకు మింగాలంటే డబ్బున్నవాళ్ల యింటో పుట్టాలి. నా కడుపున ఎందుకు పుట్టావు?' అంటూ వీపుమీద ఛెళ్లున వేసింది.

అంతటి చిన్న కారణానికి రామాన్ని దండించటం యిదే మొదటిసారి. శివరావు కంచం ముందుకునెట్టేసి లేచిపోయాడు.

ఆరాత్రి సరస్వతికూడా పస్తు పడుకుంది. ఏడుస్తూ తెల్లవారింది.

రాత్రంతా జరిగిన ఆత్మమథనం కారణంగా ఆమెకు జీవించటం మంటే రోత పుట్టింది. శివరావు ముక్తసరిగావుండి, వేళకు నాలుగుమెతుకులు తిని ఆఫీసుకు వెళ్ళిపోయాడు. కొత్తచీర యథాస్థానంలో వుంది. అవును మరి - అది కాశ్మీర్ సిల్కు కాదు — రామాచారి పట్టుచీరా కాదు!

సరస్వతి పనంతా పూర్తయ్యాక చక్కగా అలంకరించుకుని రామానిక్కూడా వున్నవాటో మంచి చొక్కా, లాగూ తొడిగి, నాలుగేళ్ళకితం కొన్న సగం వూపిరితోవున్న జోళ్ళుతొడుక్కుని బయలుదేరింది. ఎండలోనడచి వెడితే అలంకరణ వృథా అవుతుంది. రెండణాల ఖర్చులో సిటీ బస్‌లో మాలతియిల్లు చేరుకుంది.

చిన్న బంగాళా - నీలిరంగు - ఇంటి ముందు పెద్ద కాంపౌండు. ఎడంప్రక్కగా చిన్న పూలతోట - కొన్ని విచ్చినపూలు దొంగచాటుగా నవ్వుతున్నాయి. కుడిప్రక్కగా రెండుమూడు కార్లు పార్కు చేయబడి వున్నాయి. ఆమెభర్తపేరు (డెసిగ్నేషన్‌తో) బయట చెక్కబడివుంది. నెమ్మదిగావెళ్ళి కాలింగ్ బెల్ నొక్కింది. లోపల్నుంచివికవికలు,పకపకలువినిపించాయి

మాలతి తలుపుతీసి లోపలకు తీసికెళ్ళింది.

గుండ్రటి టేబిలుచుట్టూ ముగ్గురమ్మాయిలున్నారు. పేకాట జోరుగా జరుగుతోంది. సరస్వతిని అందరికీ పరిచయంచేసింది మాలతి. ఒకామె సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగారి భార్య. రెండో ఆమె ప్రిన్సిపాలుగారమ్మాయి. మూడో అమ్మాయి ఛీఫ్ ఎకౌంటెంట్ గారి సతీమణి. ఒక్కొక్కరు అలంకరణలో వుండే రకాల్ని ఎత్తి చూపారు. రవ్వల

> **విరుగుడు**
>
> మేష్టారు:- ఒరే గోపీ!. ఒక బుడ్డి సిరా తాగినవానికి ప్రథమ చికిత్స ఏమి చేస్తావు?
>
> గోపీ:- ఒక తావు అద్దుడు కాగితాన్ని మింగించితే సరిపోతుంది సార్!
>
> —కొ. లక్ష్మీపతి.

దుద్దులు - నెక్లెసులు - బంగారు గొలుసులు - సిల్కుచీరలు - సూక్ష్మంలో అదో నగలు, చీరలు అమ్మేదుకాణం. సూర్యకాంతి ముందు కొవ్వొత్తిలా సరస్వతి సిగ్గుపడిపోయింది. చుట్టూ సింహాలు - ఆమెను కబళించటానికి ఎదురు చూస్తున్నాయి. అంతస్తులు - తారతమ్యం - పనిమనిషిగా పాలు - కాఫీ తీసుకొచ్చింది. ఆమె గమనించింది ఓ విషయం - పనిమనిషి కట్టుకున్న చీర, ఆమెచీర ఒక్కటే.

'సరూ! అలా మూగదానిలా ఒక్కతైవూ ప్రపంచంతో బంధం తెగిన దానిలా వుండకపోతే మాతోకలిసి పేకాట ఆడకూడదటే?' అంది మాలతి. రామం ఓ వంక ఎన్నడూ మైసూరుపాకం మొహం ఎరగనివాడిలా ఒక్కసారిగా మింగటానికి యత్నించి దగ్గుతో బాధపడ్డాడు. అందులో ఒకామె ఫక్కున నవ్వింది.

'నెమ్మదిగా తిను అబ్బాయీ! ఫరవాలేదు. మా మాలతి ఎన్ని కావాలన్నా యిస్తుంది. ఇక్కడ మైసూరు పాకాలకు రేషన్ లేదు' అంది. రామం వీపు బద్దలు కొడదామనుకుంది సరస్వతి - అవమానంతో తలకొట్టేసినట్టయింది.

మరో పదినిమిషాలకు అతిథులు వెళ్ళిపోయారు.

'సరూ! నువ్వు వాళ్ల మాటలకు బాధపడకు. ఇదంతా ఓ విచిత్రమైన లోకం— ఇందులో కావల్సింది ఆడంబరం - నటన - నామనసు విప్పి ఎవరిలోనూ చెప్పను. నువ్వు కనక ఈ మాత్రమైనా చెప్పాను—'

సరస్వతి మాలతి మాటల వెనకవున్న భావాన్ని అర్థం చేసుకోటానికి యత్నించింది. ఆమెకి కలిగిన సందేహం ఒక్కటే- మాలతి జీవితంలో, ఏ కోణంలోంచి చూసినా వెలుతురు కనిపిస్తోంది. పంచరంగులు సృజింపబడుతున్నాయి. నిజానికామెకు కొరత అంటూ వుందాని?

'అది సరే కాని, నీకు జీవితంలో తృప్తి కనిపించిందా?' అనడిగింది మాలతి. షేక్స్‌పియరు నాటకానికి చేయవలసినంత వ్యాఖ్యానం ఆ ప్రశ్నలో కనిపించింది.

కుటుంబ నియంత్రణం
గర్భనిరోధానికి

స్త్రీలు సేవింపదగిన ఔషధము స్పెక్ టేబ్‌లెట్స్ (రిజష్టర్డ్) గర్భమురాకుండేందుకు తేలికగానోటిలో వేసుకొని మింగే మందు! 2 రోజులు మందు వాడిన యడల గర్భధారణ కాకుండా చేయును..

పూర్తికోర్సు ప్యాకెట్టు 24 మాత్రలు వెల రు 12/- వి.పి. అదనము
ప్రతిచోట దొరుకును

ఇండియాలోను, విదేశాలలోను ఈమందువాడినవారు అయాచితంగా అనేక యోగ్యతాపత్రములను పంపియున్నారు...

SEENU & CO.,
28 K TANDAVARAYA GRAMANI ST - MADRAS-21
GRAMS: ORCAS, (ESTD 1946), PHONE 55357.
(ADVT. PERMITTED UNDER G.O. MS. NO. 426 HEALTH.)

'డబ్బువుంటే తృప్తివుంటుంది.

అదీ సరస్వతి నేర్పిన పాఠం.

మాలతి ఆ వాదాన్ని ఖండించలేదు.

'సిరి వుంటే సుఖాన్ని కొనవచ్చు చిటికెన వేలుమీద బొమ్మలాగ ఆడించవచ్చు.' మళ్ళీ సరస్వతే అంది.

'అమ్మా! ఇంటికి పోదాం - ఇక్కడేం బాగాలేదు.' అన్నాడు రామం. అతనికి ముళ్ళమీద వున్నట్టుంది.

'బాగా చెప్పావురా బాబూ! నిజం నువ్వొక్కడివే కనుక్కున్నావు.' అంటూ ఫక్కున నవ్వింది మాలతి అందులో పరిహాసం తప్పించి మరేముంది?' అనుకుంది సరస్వతి.

సంభాషణ మరోదెసగా వెళ్ళింది. చిన్ననాటి ముచ్చట్లు—చదువు సంగతి-ఎవరి కెలా పొద్దు పోతున్నది-మాలతి ఇల్లంతా చూపించింది. తన కున్న నగలు చీరెలూ చూపించింది.

'నువ్వేమో మా యింటికొచ్చావు. మరి నన్ను మీ యింటికిరమ్మని ఆహ్వానించవూ?' అంటూ చమత్కరించింది.

'ఇద్దరం బాల్య స్నేహితులమా మరి - నిన్ను బాజాభజంత్రీలతో తీసి కెళ్ళాలా ఏమిటి? తప్పకుండా రావాలి.'

సరస్వతి యిల్లు చేరుకునే సరికి శివరావు రెండు చేతుల మధ్య తలవుంచుకుని అరుగు మీద కూర్చునివున్నాడు. అయిదు గంటలక్కానిరాడు. అప్పుడే సాయంత్రమైపోయిందా! కంగారు పడుతూ తాళం తీసింది. ఇంట్లో అడుగు పెట్టడం-ఎదురుగా వున్న గడియారం మూడు కొట్టటం ఒక్కసారే జరిగాయి.

శివరావు నెమ్మదిగా లోపలకొచ్చాడు.

'అందరూ సాయంత్రం షికారు వెడతారు. ఈ మండుటెండలో విలాసంగా తిరగటం ఎప్పట్నుంచి?' అతని కంఠంలో మోతాదుకుమించిన కోపంవుంది.

'మాలతి నిన్న కనిపించి రమ్మంది. అందుకని వెళ్ళాను ఇంతలో ఏం కొంప మునిగింది?' ఆమె కంఠంలో క్షమాపణకాని, అణకువకాని లేదు.

'అంటే నీ చిత్తం వచ్చినట్టు నువ్వు వూరేగుతావన్నమాట ఇక్కడ మొగుడంటూ వొకడు లేడూ? గంటసేపైంది నేను వచ్చి. అరుగుమీద దిక్కులేనివాడిలా తలబాధతో ఛస్తున్నా. నువ్వేమో మహారాణిలా జాలీట్రిప్ వెళ్ళావు. ఛీ...' అంటూ మంచంమీద వాలాడు. అతను రెంటింటికే ఎందుకు తిరిగి వచ్చాడని ఆమె అడగలేదు. మాలతైతే యిష్టం వచ్చినప్పుడు బయటికి వెడుతుంది. ఆమెకున్న స్వేచ్ఛలో వెయ్యోవంతైనా తనకు లేదు. ఇలాంటి కాపరం వెలగబెట్టక పోతేయేం? ఒకవాడు బయటకు వెళ్ళగానే ఇన్ని ప్రశ్నలు!

కాఫీకాచి తీసుకొచ్చింది.

'అక్కరేదు. నువ్వే తాగేయ్!' అనరిచాడు.

'అమ్మా! అమ్మో...!' అంటూ రామం పరుగెత్తుకొచ్చాడు.

'తలుపు పక్కనేవుంది' అంటూ కవరు అందించాడు. తను లేనప్పుడు పోస్టుమేన్ కిటికీలోంచి విసిరివుంటాడు. ఉత్తరం చదవగానే సంతోషం పెల్లుబికి బుగ్గలమీదుగా జారి పెదవులమీద అంతమైంది.

'ఏమండీ! మా తమ్ముడికి వచ్చే శనివారం ఉపనయనం' అంది.

'శుభం! నీకెప్పుడు వీలుగా ఉంటే అప్పుడు సామాను సర్దుకో. రైలు బళ్ళు సమయానికి ప్రయాణం చేస్తున్నాయి. ఓ పెట్టెలో ఎక్కి కూర్చుంటే సరాసరి మీ వూరు చేరుస్తుంది'

'అది నాకూ తెలుసు—మరి మీరో?'

'వీలుంటే చూద్దాం.'

తరువాత వాళ్ళిద్దరి మధ్య సంభాషణ జరగలేదు. ఈ విధంగానైనా కొంతకాలం మాలతి సృష్టించిన తుఫానులోంచి తాత్కాలికంగా బయటపడవచ్చు. మర్నాడు ఏడు గంటలబండికి సరస్వతి పుట్టింటికి బయలుదేరింది.

రాత్రి పదకొండు గంటలవుతుంది.

నిద్రపోతున్న రామం లేచి ఏడవటం మొదలు పెట్టాడు. రైలు పెద్ద జంక్షన్లో ఆగింది. అది ఆడవాళ్ళ కంపారుమెంటు— ఏమైనా తినుబండారాలు, కాఫీ కొనిద్దామంటే టీస్టాలు ఫ్లాటుఫారం చివరవుంది. పక్కన వున్నావిడతో రామాన్ని, తన సామాన్ని జాగ్రతగా చూసుకోమని మరచెంబు తీసుకుని బయలుదేరింది. పదిగజాలు నడిచేసరికి ఎవరో తన్ను పేరుతో పిలవటం వినిపించింది. వెనక్కి తిరిగింది.

ఫస్టుక్లాసు కంపార్టుమెంటు దగ్గర మాలతి నిలబడి తన్ను పిలుస్తోంది.

'ఎక్కడికి మాలతీ?'

'ఆయన స్నేహితుడికి పెళ్ళట! అందుకని బయలుదేరాం. నువ్వో?'

ఆమె చెప్పింది.

'మనం కలుసుకోటం ఎప్పుడూ చిత్రంగా వుంటుంది. బయటనిలబడివున్నావు. అయిదు నిమిషాలు కూర్చుని వెడుదువుగాని—రా-" అంటూ ఆమెను లోపలకు తీసికెళ్ళింది.

అందులో మాలతి, ఆమె భర్త తప్పించి ఎవరూ లేరు. అతను బోర్లా పడుకుని వున్నాడు. కళ్ళు రెండూ ఎర్రగావున్నాయి. చేతిలో సిగరెట్ వృథాగా కాలిపోతోంది. ఏమిటో అతని చూపులు, ముఖ కళవళికలు భయానకంగా కనిపించాయి. మాలతి తన్ను పరిచయం చేయనందుకు దేవుడికి దండాలు పెట్టింది. మాలతినౌకరు కాఫీ, టిఫిను పొట్లం సరస్వతికిచ్చాడు. మాలతి ఓ పెద్ద బిస్కట్ పాకెట్టు కొనిచ్చింది. కృతజ్ఞత చెప్పి అవన్నీ తీసుకుని తన పెట్టెలోకి వచ్చింది.

రామం ఇంకా ఏడుస్తూనే వున్నాడు.

* * *

'ప్లిమత్' కారు ఇంటిముందు ఆగటం చూసి రామం లోపలికి పరుగెత్తుకెళ్ళాడు. మరుక్షణం సరస్వతి అరుగుమీదకు రావటం, మాలతిని పలకరించటం జరిగాయి. చాప పరిచింది. మాలతి తనుతీసుకొచ్చిన పళ్ళబుట్ట చాకెట్లూ, అన్నీ వరసగా వుంచింది.

(47-వ పేజీ చూడండి)

★ నిజానిజాలు ★

(23-వ పేజీ తరువాయి)

'ఎందుకిదంతా మాలతీ?' అంది సరస్వతి- మాలతినవ్వింది. ఇంతలో శివరావుకూడా వచ్చాడు. మాలతిని అతనికి పరిచయం చేసింది. శివరావు తను తీసుకొచ్చిన మల్లెపూలచెండు భార్యచేతికిచ్చాడు. సరస్వతి దాన్ని ఆప్యాయంగా తలలో వుంచుకోటం చూసి మాలతి నిట్టూర్చింది. ఏవిటో! ఆమె అనుకున్న జీవితం ఒకటి—ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలు వేరు. పదినిమిషాలపాటు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుకున్నారు.

'మాలతీ! మా యిల్లు చూస్తుంటే నీకు అసహ్యం వేయటం లేదూ?'

'సరూ! నువ్వు తెల్లవన్నీ పాలని మోసపోతున్నావు—అంతే! అది సరే కాని ఏమండోయ్! మా సరు వెర్రి బాగులి—దాన్ని ఏమీ అనకండి. దాని మన స్తత్వం చిన్నప్పట్నుంచే నాకు తెలుసు...రామం నిన్ను మీ అమ్మ, నాన్న ఎప్పుడూ కొట్టరూ?'

రామం సిగ్గుపడిపోయాడు. 'లేదండి' అన్నాడు.

తను తాగిన కాఫీ అమృతంలా వుందని సరిఫికేట్ యిచ్చింది.

తిరిగి వెళ్ళిపోతూ కారులో అడుగు పెడుతున్నప్పుడు సరస్వతి, మాలతి ముఖంలో అంతులేని అసంతృప్తి, విచారరేఖలు విస్తరించటం గమనించింది.

'అదృష్టవంతురాలు' అనుకుంది మాలతి.

అయిదురోజులు గడిచాయి

తలుపుదగ్గరగా వేసివుంది సరస్వతి తలుపు తీసుకుని లోపలకు వెళ్ళింది హాల్లో పనిమనిషివుంది. మాలతివచ్చి పలకరించింది. ఆమెకళ్ళు బెదురుతున్నాయి.

పక్కగదిలోంచి సంభాషణ నెమ్మదిగా వినిపించింది:

'చూడు! శ్రీపతీ! నువ్విట్లా నాశనం కావటం నాకెంతమాత్రం యిష్టంలేదు. నీకిదివరలో చాలాసార్లు చెప్పాను. నాచేతిలో దొరికావు కనక తప్పించుకుపోతున్నావు. స్నేహితంకోసం నాకర్తవ్యాన్ని కూడా నెరవేర్చటం మానుకుంటున్నాను. మరో ఇన్స్పెక్టర్ నిన్ను పసిగట్టివుంటే ఎప్పుడో అరెస్టుచేసి వుంటాడు. అందులో గవర్నమెంటు వుద్యోగివికూడా-ఛీ...ఛీ...' అది కటువైన కంఠం.

మాలతి ఆపైన వినవివ్వకుండా సరస్వతిని మేడమీదికి లాక్కుపోయింది. ఆమెను ఓసోఫాలో కూర్చోబెట్టి తనూ ఎదురుగా కూర్చుంది. సరస్వతి ఆశ్చర్యంగా చూసింది. మాలతి చెంపలమీదుగా కన్నీరు-

'సరూ! ఆశ్చర్యపోతున్నావుకదూ!... నాకు జీవితంలో మిగిలేదియిదే! ఆనాడు నువ్వన్నావు - డబ్బువుంటే సుఖాన్ని కొనవచ్చని - జ్ఞాపకంవుందా? అది పొరపాటని ఏనాడైనా నువ్వు గ్రహించకతప్పదు-నాకింతధనంవుంది ఏవిటనుభవిస్తున్నాను? ప్రతిక్షణం భయంతో వణుకుతున్నాను. మాఆయన్ని చూడు. కావలసిన దురభ్యాసాలన్నీ వున్నాయి. ఆవేళ రైలుబండిలో ఆయన్ని చూశావుకదూ! అప్పుడు తప్పతాగి నిషాలో వున్నారు. ఇందాకా సంభాషణ విన్నావుకదూ! నాలుగైదుసార్లు ప్రొహిబిషన్ ఇన్స్పెక్టర్ చేతిలో పడ్డారు. కాని ఆయనస్నేహితుడు కనక వదిలేశాడు. చివరకు ఆయనక్కూడా విసుగెత్తిపోయింది ఈమారు ఎలాంటి ప్రమాదం వస్తుందో యేమో! ఒక్కనాడైనా ఆప్యాయంగా మాట్లాడరు. నిజానికి మీ సంసారం చూస్తుంటే నాకు అసూయగా వుంది - ఎంతప్రేమగా వున్నారు. నాబాధ ఎవరితో చెప్పుకు ఏడవను? లోపల ఎంత మథనపడుతున్నా ఇలా పైకి నవ్వుతూ జీవితం గడపాల్సిందే-మనసు కోతిలాంటిది-మనచేత ఎప్పుడు ఎలాంటిపనులు చేయిస్తుందో చెప్పలేం — నేను

"ఇవిగో విరుందు"—ప్రతి శుక్రవారము రేడియో సిలోన్ 41.72 మీటర్ల మీద సాయంత్రం 6-30 నుండి 6-45 వరకు విని ఆనందించండి.

★ స్వర్గసీమ ★

(30 వ పేజీ తరువాయి)

సాయంత్రం వచ్చేప్పుడు." అంది పద్మ. ఒకసారి పద్మ ముఖంవైపు అదోలా (ఇంక యిలా ప్రాణాలు తీసుంది కాబోలురా అర్ధాంగి అని) చూసి ఆఫీసుకి వెళ్ళిపోయాడు మధు.

వాళ్ళుండేది మూడుగదుల వాటా. వారాలకి బూజుపట్టి యిల్లంతా అసహ్యంగా వుంది. వీధి గదిలో ఉన్న డ్రాయరు, కుర్చీలు చక్కగా అమర్చి ఆఫీసుగదిలా మార్చి, బూజు దులిపి అవసరమైనవి, అందమైనవి రెండుమూడు ఫోటోలు తగిలించింది. మధ్యగదిలో వున్న మంచాలకి దోమతెర తీసి వేసింది. ఒంటరి జీవితంలో మధు శరీరంక్రింద చిరకాలం నలిగి కురూపం వచ్చిన దుప్పటిని తీసి మరొక తెల్లనిదుప్పటి వేసింది పనిమనిషి సహాయంతో వంటయింట్లో గోడకి బల్ల ఒకటి మేకు బందిచేసి పాత్ర సామాను సర్దింది. ఆఫీసు గదిలో వున్న మధు పుస్తకాలు షెల్ఫులో అమర్చింది. అందమైన డిజైను వేసి స్వయంగా అల్లిన టేబుల్ క్లాత్ వేసింది. ఆ పగలంతా పనిమనిషి సహాయంతో యిల్లంతా ఒక క్రమంలో ఏర్పాటుచేసింది పద్మ.

సాయంత్రం మధు రంగుదారాలు కొని సూర్యనారాయణ ఇంటి మెట్లెక్కుతూ లోపల మాటలు వినిపించి ఆగాడు.

"మధు భార్యని తీసుకువచ్చాడట. ఒకసారి వెళ్ళి చూసిరారాదూ?" మధ్యాహ్నం అంతా సెలవుపెట్టి యింటివద్ద కూర్చున్న సూర్యనారాయణ కమలతో అన్నాడు.

"ఎందుకులెండి, మీరు చెప్పినదానినిబట్టి మధు, తనపాటకి వంతపాడే పసువుని కట్టుకున్నాడని తోస్తోంది."

"నీ మనసులో ఎలావున్నా ఒకసారి వెళ్ళిచూడటం మంచిది. పెళ్ళికికూడా నేనొక్కణ్ణే వెళ్ళాను. నువ్వు రానందుకు అతనెంత బాధపడ్డాడో తెలుసా?"

"సరేకాని, చాలా బాగుందా ఆ అమ్మాయి?"

"ఏమో. అందంగా వుందో లేదో నే చెప్పేదానినిబట్టి ఊహించు—ఆ అమ్మాయి ముఖానికి రంగుకోసం, మెరుపుకోసం పౌడర్లూ, స్నోలూ అవుసరంలేదు లిప్ స్టిక్ రాయకుండానే ఆమె పెదవులు ఎఱ్ఱగా వుంటాయి."

"ఇదంతా ఎందుకూ? ఆ అమ్మాయి అప్సరస అనండి."

"అదింకా తక్కువపదమే అంటాను."

"అతిలోక సుందరిఅంటే."

"ఓ మాదిరిగా పరవాలేదు."

"మధు మాటెలావున్నా ముందు ఆ అమ్మాయి మీకు బాగా నచ్చినటుందే... మొత్తంమీద ఆ అమ్మాయి ఒక అందమైన పసువన్నమాట." అని ముగించింది కమల నిర్లక్ష్యంగా నవ్వుతూ.

ఇంక మాటలు వినడానికి ఓపికలేక వెనక్కు తిరిగివచ్చేశాడు మధు. వంటచేస్తున్న పద్మ చప్పుడు వినివచ్చి తలుపుతీసింది. మధు ముఖం కొంచెం కోపంగా వుండటం చూసి రంగుదారా లడగకుండా లోపలికి వెళ్ళింది పద్మ. గబ్బిలాలకంపు వదలగొట్టడానికి వెలిగించిన అగరువాసనగదిలో అడుగు పెట్టగానే ఆహ్లాదంకలుగజేసింది మధుకి. మారిపోయిన గృహపరిస్థితిని విస్తుపోయి పడక కుర్చీలో కూర్చునిచూస్తూ వుండిపోయాడు.

పద్మవచ్చి చిరునవ్వుతో "బట్టలుమార్చుకొని కాళ్ళుకడుక్కోండి" అంది.

"చిత్తం. ఆజ్ఞ" అన్నాడు మధు కుర్చీలోంచి లేస్తూ. కాళ్ళు కడుక్కునివచ్చి వాలుకుర్చీలో విశ్రమించి ఆలోచించటం మొదలుపెట్టాడు—'పద్మని ఎంత అపార్థం చేసుకుంది కమల! బాధ్యత గుర్తించిన స్త్రీ! ఒళ్ళుదాచుకోని వనిత! పద్మ తనభార్య కావటం తన అదృష్టం. లేకపోతే తనపాట్లు సూర్యనారాయణమాదిరే ఉండేది.

కాఫీ పట్టుకువచ్చింది పద్మ. కాఫీ త్రాగుతూ పద్మ వైపు నవ్వుతూ చూస్తూ "ఏమిటి పద్మా! ఇంటికి కారం వదలగొట్టేసినట్లున్నావు?" అన్నాడు. చిరుసిగ్గుతో తలవంచుకుని లోపలికి వెళ్ళింది. భర్త తన నిర్వాహకత్వానికి మురిసి, మెచ్చుకున్నాడు. అంతకంటె ఏంకావాలి తనకు! ప్రొద్దుటినుంచి పడినశ్రమ కనపడటం లేదిప్పుడు—ఆమెహృదయం తృప్తిపడింది.

రాత్రిభోజనం అయినతర్వాత మధు మంచంమీద పడుకుని భారతిలో 'చరణదాసుల' నేకథ చదువుతున్నాడు. ఇంటి పనులు ముగించుకుని వచ్చింది పద్మ.

"ఈ పుస్తకం చదివావా?" అన్నాడు మధు.

చదివానని తలవూపింది పద్మ.

"చరణదాసుల్లో భర్తని భార్య 'ఒరేయ్' అని పిలవచ్చని రచయిత భావించాడు. నువ్వేమంటావు?" అన్నాడు మధు.

"నేనేమీ అనను." అంది పద్మ మనసు భావాన్ని కప్పిపుచ్చుతూ.

"పరవాలేదు చెప్పు మీ ఆయనని ఒరే అనొద్దులే అన్నాడు నవ్వుతూ మధు.

"రచయిత ఉద్దేశం భర్త భార్యని ఒసేయ్ అని పిలిచినప్పుడు భార్య భర్తని ఒరేయ్ అని సంబోధించవచ్చని అయినా కాకపోయినా భర్త ఎలాంటి గౌరవం యివ్వబతుతున్నాడో భార్య అదే విలువను భర్తనుండి పొందదగినదని కావచ్చు. ఆత్మీయత లోపించినప్పుడు సంబోధనలో తేనెల్లు కురిసినా వ్యర్థమే అంది భిడియంతో.

తనభార్య విజ్ఞత మధు గ్రహించి సంతోషించాడు.

"నిజం పద్మా! భార్యాభర్తలది విచిత్ర స్నేహం. ఉభయులూ కలిసి కష్టాలు సుఖాలు ధైర్యంతో ఎదుర్కొంటూ జీవితం గడపాలి. నేను నీకు ఒక విషయం చెప్పదలచాను. నువ్వు యిక్కడకు రాకముందు నీకు కొన్ని జాగ్రతలు చెప్పాలనుకొన్నాను కాని యివేమీ అవసరంలేదని గ్రహించాను. మా స్నేహితుని భార్య—కమల అనే పేరు గల ఆమె రావచ్చు. సంస్కరణాభిలాషి. చదువుకున్నది. భర్తను కూడా సరిదిద్దు మనస్తత్వం గలది. తగిన మర్యాద చెయ్యి. నీకు నేనేమీ ప్రత్యేక బాధ్యతలు అప్పజెప్పలేను ఒక్కటి తప్ప—నాదన్నది ప్రతీది నీది నీకు మన సంసారంలోని అన్ని విషయాల్లోనూ సర్వహక్కులు వున్నాయి అంతే అన్నాడు మధు

భర్తకి తనపైన ఏర్పడిన సద్భావానికి భగవంతునికి ధన్యవాదాలర్పించింది పద్మ.

నిజానిజాలు

ఇంతకాలం బతికి నేర్చుకున్న పాఠం యిది డబ్బువున్నంత మాత్రాన సుఖం రాదు. చాలామంది అలాగే అనుకుంటారు. అంటే అందరు ధనవంతులు మనోవ్యాధులతో బాధపడుతూ ఆనందానికి దూరంగా వుంటున్నారని కాదు నేననేది. ఆనందమనేది ఆత్మలో వుంటుంది-నిజానికి మీకేం లోటు? ఒకరొకరు అర్థంచేసుకున్నారు. హాయిగా వున్నారు. మరి నాబతుకు?

ఈసారి మాలతి దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేక వెక్కివెక్కి ఏడ్చింది. చాలాసేపటివరకు ఆ గదిలో టిక్కుటిక్కుమనే గోడగడియారం చప్పుడు తప్పించి మరేధ్వని లేదు.

ఆ సాయంత్రం.

శివరావు ఆఫీసునుంచి రాగానే సరస్వతి చిరునవ్వులు చిలికింది.

'నన్ను క్షమించరూ!' అంది.

'దేనికి? నువేం తప్పుచేయలేదుగా! ఓ! మర్చిపోయాను. మాలతి ముందుగానే చెప్పిందిగా! నువ్వు అమాయకురాలివని.' అంటూ పకపకనవ్వుతూ బుగ్గగిల్లబోయాడు. కాని రామం లేడిలా చెంగునగెంతుతూ, పానకంలో పుడకలా అప్పుడే రావాలి??

★